KAINA 20 CENTŲ.

RASEINIŲ BALSAS

POLITIKOS, EKONOMIJOS ir KULTŪROS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

KAINA: metams 6 lit., pusmečiui — 3 lit. 50 c., 3 mėn. 2 lit. Atskiras numeris — 20 cent.
SKELBIMŲ KAINA: už petito eilutę skelbimų vietoje: 4 pusl. 30 cent., 1 pusl. 60 cent., tekste 80 cent.

RANKRAŠČIAI; tik vienoje lapo pusėj rašomi, nėsant autoriaus perspėjimo, redakcijos nuožiūra taisomi ir trumpinami; smulkieji negrąžinami.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
RASEINIAI, Liaud. Banko namai, Nemakščių g. 14

Nr. 7 | Raseiniai, 1926 m. balandžio mėn. 16 d. | I metai.

Visi Vidutiniai ir Mažieji Ūkininkai, Naujakuriai, Nuomininkai, Pusininkai ir Bežemiai: Vyrai ir Moterys, Dukterys ir Sūnūs balsuokite už „Lietuvos Vidutinių ir Mažųjų Ūkininkų Vienybės Sąrašą Nr. 9“

Už ką balsuoti 8 ir 9 gegužės?

Kovose už Lietuvos Nepriklausomybę visi Lietuvos ištikimi piliečiai rūpinasi vienu dalyku, kad apginus Lietuvą nuo kitų valstybių užgrobimo visos Lietuvos arba jos dalies. Susitvėrus Lietuvai, pradėjome krašto viduje tvarkytis taip,kad visiems būtų gerai gyventi ir vieni kitų neskriaustų.

Delto čia ir kilo visų sluogsnių: darbininkų, ūkininkų, mažažemių, bežemių, nuomininkų, pusininkų ir kitų rūpesnis ginti savo reikalus. Ūkininkai susiburė į atskirą Sąjungą, o darbininkai į savąją federaciją. Tuo būdu kiekvienas Lietuvos pilietis pradėjo rūpintis savo reikalais ir juos ginti.

Kada buvo Steigiamojo Seimo, o paskiau pirmojo ir dabartinio Seimo rinkimai, tai buvo pastatyta daug įvairių sąrašų, kurie kėlė įvairius obalsius, kad jie gins tokių ar kitokių žmonių reikalus.

Seime atsirado daug įvairių partijų. Vienos partijos buvo katalikų, o kitos socialistų, lenkų, vokiečių ir žydų. Bet visos partijos, ar jos nori ar nenori, yra verčiamos dviejų sluogsnių atstovauti reikalus: turtą turinčių žmonių ir ginti beturčių reikalus.

Mūsų kraštas neturi fabrikų ir didelių miestų. Daugiausia Lietuvos gyventojai dirba žemės ūky. Vieni turi savo nuosavą žemę, kiti nuomuoja, treti ant pusės dirba. Šalia jų yra daug žemės ūkio darbininkų: tarnautojų pas ūkininkus vyrų ir mergaičių, kumečių ir dvaro darbininkų.

Tad kada ateina Seimo rinkimai, tai visi vyrai ir moterys, sūnūs ir dukterys turi balsuoti už savo reikalų tiesioginius gynėjus ir atstovus.

Labai netikslu būtų, jei kokio nors ūkininko žmona arba duktė balsuotų už tokį kandidatų į Seimą sąrašą, kuris netik kad negintų jo reikalų, bet būtų visai priešingas. Taip ūkininkai turi daugiau ar mažiau žemės ir jiems turi rūpėti, kad Seime atstovai gintų žemės nuosavybę, bet jei patys ūkininkai jų sūnūs, žmonos ir dukterys balsuotų už socialistų kandidatų į Seimą sąrašus, kurie nori panaikinti nuosavybę ir nuo žmonių atimti žemę, gyvulius, namus ir kitokį turtą, tai patys ūkininkai, jų sūnūs, žmonos ir dukterys prisidėtų prie jų pačių žemės, gyvulių, namų ir kitokio turto atėminio ir paverstų visą Lietuvą į tokį bolševikų-komunistų kraštą, kokiu yra dabartinė Rusija, kur visas turtas nuo ūkininkų yra atimtas ir jie yra paversti į baudžiauninkus,

Tad jei kokio nors ūkininko, mažažemio, naujakurio, nuomininko, pusininko arba bežemio, kuris dirbą žemę ir greitų laiku mano gauti nuosavos žemės iš dalinamų dvarų, panorėtų žmona balsuoti ne už ūkininkų kandidatų į Seimą sąrašus, tai jai reikia pasakyti, kad ji eitų prašyti pas tuos ponus arklių nuvažiuoti į bažnyčią, pinigų ką nors nusipirkti, už kuriuos balsavo.

Arba jei ūkininko duktė norėtų balsuoti ne už ūkininkų sąrašus, tai jai tėvas turėtų pasakyti, kada ji norės tekėti, kad ji eitų prašyti pasogos pas tuos ponus, už kuriuos balsavo į Seimą, nes jei duktė arba ūkininko sūnus nenori balsuoti už ūkininkų atstovų sąrašus į Seimą, kurie Seime, ministerijose ir kitokiose valdžios arba savivaldybių įstaigose gina jų reikalus, tai tokie sūnūs arba dukters nenori sau gera daryti, nes jie negina sąvo reikalų per Seimo atstovus, nededa sau pasogos ar kitokio turto ir del to neturi teisės duktė prašyti nuo tėvo pasogos, o sūnus prašyti nuo savo tėvo žemės dalies.

Aišku visiems, kad ūkininko, mažažemio, naujakurio, nuomininko, pusininko arba bežemio, kuris dirba žemę ir nori jos gauti, žmonos, sūnūs ir dukterys turi visi balsuoti už savo kandidatų sąrašus į Seimą, kad patiems apginus savo reikalus per išrinktus Seimo atstovus, nes tas yra blogas medžiotojas, kuris medžioklei lakina svetimus šunis,o savuosius alkanus laiko ir dvasina badu.

Iš aukščiau išdėstyto svarbu yra sąmoningai visiems Vidutiniems ir mažiems ūkininkams naujakuriams, pusininkams, nuomininkams ir tiems bežemiams, kurie nori žemės gauti iš dalinamų dvarų, kad jus patys, jųsų žmonos, dukterys ir sūnūs visi be išimties balsuotumėte už savo Seimo atstovus.

Jųsų visų vyrų ir moterų gynėjai ir jųsų reikalų saugotojai bus Seime iš to sąrašo, kuris vadinsis: „Lietuvos Vidutinių ir Mažųjų Ūkininkų Vienybės sąrašas Nr. 9.“

Jie bus jųsų išrinkti Seimo atstovai, prie jų galėsite kreiptis visais savo reikalais ir jums sunkiose gyvenimo valandose nušluostis ašaras, paguos jųsų nusiminimą, palengvins sunkią jųsų gyvenimo naštą, apgins jus nuo jųsų priešų ir išnaudotojų. Ginkite jus patys savo reikalus rinkdami mus Seimą savo balsais gegužės 8 ir 9 dieną.

Kun. A. Vilimas.

PASKUTINĖS ŽINIOS.

Lietuva baigia likviduoti savo užsienio skolas.

Šiomis dienomis Lietuvos Bankui duotas paredymas pervesti Prancūzijos valstybės iždan 1 202 218,06 frankų, kurių sumokėjimas galutinai likviduoja Lietuvos skolą Prancūzijai.

Lenkijos-Rumunijos sutartis prieš Vokietiją.

Nesenai pratęsta Lenkijos-Rumunijos sutartis turi straipsnį, kuriuo Rumunija esant reikalui, pasižada remti Lenkiją prieš vokiečius. „Daily Telegraph“ rašo, kad lenkai tik su ta sąlyga ir sutiko garantuoti Besarabijos priklausyma Rumunijai.

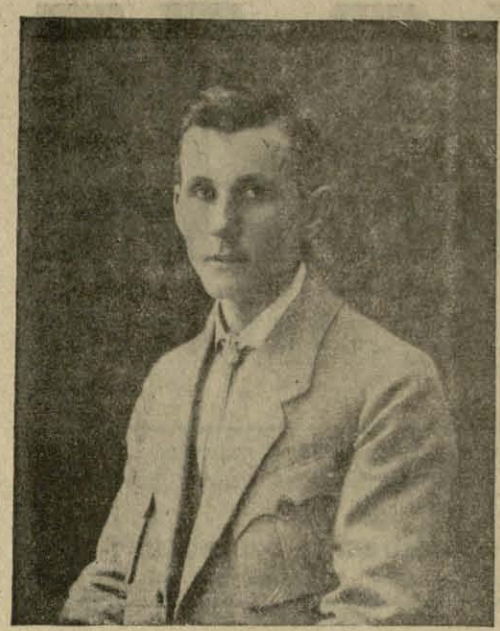

Stasys Tijūnaitis.

Seimo atstovas, rašytojas ir uolus blaivininkas—abstinentas.

Gimė 1888 m. gegužės 8 d. Ukmergės valsč., Vareikių sodžiaus Daržininkuose. Tėvams įgijus keletą dešimtinių žemės persikėlė į Vareikius. 1902 m. S. T. pradėjo eiti Taujėnų pradžios mokyklą; po dviejų žiemų perėjo mokytis Deltuvos dviklasėn mokyklon, o šią mokyklą baigęs įstojo į Ukmergės miesto mokyklą, kurią baigė 1908 metais.

Tais pačiais metais išlaikė kvotimus į dvasinę Seimų seminariją. Belaukdamas kai kurių formalumų išaiškinimo, S. T. kurį laiką tarnavo Kaune Šv. Kazimiero Draugijoje, paskui buvo „Šaltino" bendrovės pakviestas į Seinus.

1909 m. gavo galutinį atsakymą iš seminarijos, kad Suvalkų gubernatorius jo nepatvirtinas dvasinės seminarijos auklėtiniu. 1915 m. nusikėlė į Vilnių dirbti prie „Vilties" dienraščio, redaguojamo tada Pr. Dovydaičio. Kurį laiką mokė Vilniaus vakarinuose kaimo mokytojų kursuose.

1915 m. lapkričio mėn. sugrįžo į Seinus, įsteigė „Žiburio" mokyklą Bubelių sodžiuje. 1918 m. nusikėlė į Seinus „Žiburio" progimnažijoj dirbti. 1917 m. dalyvavo Vilniaus konferencijoj. S. T. dirbo apskrities savivaldybėje ir dalyvavo įvairiose lietuvių katalikų organizacijose, ypač jaunimo. Kaunan atvykęs įėjo Lietuvos Katalikų Mokytojų Sąjungos Centran aktingu nariu.

Nuo 1908 m. rašynėja lietuvių laikraščiams. S. T. išleido Esperanto kalbos vadovėlį lietuviams, ir yra parašęs kitokių brošiurų. Po savo raštais pasirašinėdavo tikrąja pavarde ir įvairiais slapyvardžiais, 1921 m. redagavo „Tėvynės Sargą".

S. Tijūnaitis buvo išrinktas į Steigiamąjį Lietuvos Seimą, Pirmąjį ir dabartinį Antrąjį Seimą. Labai atkakliai ir uoliai ginė blaivybės reikalus Seime, kovodamas su bravarininkų šalininkais, kad Lietuva būtų blaivi ir nebūtų platinama girtoklybė. Stasys Tijūnaitis redaguoja vaikų laikraštis „Žvaigždutė".

Dabar į Seimą jis eina nuo Lietuvių Katalikų abstinentų ir blaivininkų sąrašo № 24. Jis nuolatos pošia mūsų „Raseinių Balsą" savo gražiais straipsniais.

III-os Rinkimų Apygardos Sąrašai.

(Raseinių, Tauragės ir Kėdainių apsk.)

1. Ūkininkų Susivienijimo. (valstiečių-liaudininkų)
2. Liet. Valst. - liaudininkų sąjungos.
3. Liet. tautininkų sąjungos.
4. Liet. Darbo Federacijos kitų.
5. Liet. Krikščionių-demokratų partijos ir kt.
6. Mažažemių, bežemių ir naujakurių. (vals.-liaudin.)
7. Liet. Socialdemokratų partijos.
8. Liet. evang.-liuteranų ūkininkų sąrašas. (Salmonaitis Gustavas)
9. Lietuvos Vidutinių ir Mažųjų Ūkininkų Vienybės. (Vilimas Adomas.)
10. Valstiečių Ūkininkų Sąjungos. (Jakaitis Antanas.)
11. Liet. butų nuomininkų, tarnų darbininkų, amatininkų ir kitų. (Social-demok.)
12. Lietuvos Ūkininkų Sąjungos. (Vedeckis Vincas)
13. Vokiečių ir lietuvių evangelikų partijos.
14. Lietuvos namų ir žemės savininkų kuopos.
15. Naujakurių Sąjungos.
16. Liet. Ūkininkų Partijos. (socialistų)
17. Liet. piliečių rusų demokratinės Sąjungos.
18. Žydų ekonominės tikybines sąrašas.
19. Rusų-baltgudžių.
20. Žydų demokratinių susivenijmo.
21. Liet. tautininkų organizacijos Kėd. apskr.
22. Valstybinių, savivaldybinių ir visuomenės įstaigų tarnautojų ir darbininkų (Paskevičius Vladas).
23. Lenkų Ūkininkų ir Darbininkų Lietuvoje (Morkunas Antanas).
24. Lietuvių katalikų abstinentų ir blaivininkų. (prof. Gylys, Stasys Tijūnaitis)
25. Valstiečių mažažemių sąjungos.
26. Centralinio lenkų komiteto.
27. Liet. darbininkų amatininkų ir naujakurių (Socialistų).
28. Darbininkų ir kaimo bednomenės (Socialistų).
29. Liet. evangelikų liuteranų sąjungos.
30. Ūkininkų Sąjungos partijos. (valst. liaudininkų).

Nuskriaustųjų šeimininkavimas.

Mūsų Tytavėnų valsčiaus savivaldybej nuo 1924 metų jos išrinkimo ir liaudies patitikėjimo iki 1925 metų gruodžio mėn. sudarė didžiumą kairieji: socialdemokratai ir valstiečiai liaudininkai.

Tai didžiumai sudaryti nemaža pastangų padėjo tuo laiku būdamas Apskrities Viršininkas Gr., net vykdamas į pirmąjį valsčiaus tarybos posėdį, atgabeno kart su savim savo kaimyną buvusį socialdemokratą, „tavorščių" pil. Gl., kuris ir tapo valsčiaus taryboje išrinktas kaipo pašalinis asmuo į apskrities tarybą.

Beto ir valsčiaus Valdyba taip pat buvo išrinkta iš kairiųjų. Valsčiaus viršaičiumi iš trijų išrinktųjų kandidatų buv. Apskr. Viršininkas p. Gr. patvirtino pil. P. Rus., bet pastarasis dideliai daliai valsčiaus gyventojų buvo nepageidaujamas.

Viršaitis Rus. ir iždininkas Kazys St. šeimininkavo valsčiuje ir rinko valstybinius bei savivaldybinius mokesnius. Jiems tas gerai sekės, kol policija nepradėjo ieškoti iš mūsų tuos pačius mokesnius antrą kart.

Pasirodžius, kad reikės sumokėti vėl išnauja tuos pačius mokesnius, to dėlei kreipiamos į valsčiaus valdybą prašant išaiškinti.

Viršaitis ir iždininkas sakydavo, kad už įmokėtus mokesnius banko kvitus gausite ir pažymėdavo ant laikinųjų kvitelių, arba parašydavo raštelius policijai, kad pastaroji šių mokesnių neieškotų, o jie dalyką išaiškins ir taip tęsėsi neišaiškinta, kol neatvyko valsčiaus valdyban Apskrities Valdybos narys ir Policijos Vadas.

Apie atvykymo prasmę sužinoję piliečiai pradėjome be baimės rinkties į valsčiaus Valdybą, ir taip kelias dienas pilna raštinė tratėjo žmonių su įvairiais nusiskundimais, daugiausiai kaslink mokesnių rinkimo.

Mūsų viršaitis Rus. ir iždininkas St. tuo išsigandę — suprato, kad už jų „darbelius" bus bloga, ir laike revizijos atsisakė nuo pareigų ir jų vieton tuo pačiu laiku tapo išrinkti kiti asmenys.

Surinktuosius valstybinius ir savivaldybinius mokesnius iždininkas K. St. vieton to, kad juos įnesti Lietuvos Bankan, žymias sumas pralaikydavo pas save po 4-7 mėnesius. Visai neįnesta apie 5000 litų, kurių dalis surinkta dar 1924 m. spalių mėnesy. Viršaitis gi. P. Rus. surinko ir neįnesė iždan tų pačių mokesnių apie 1000 litų.

Kaip teko girdėti, šių ponų

Lietuvos blaivininkai katalikai Seimo rinkimuose eina savais sąrašais. Kodel?

Girtybė buvo jau kartą Lietuvą pražudžiusi.

Kitados Lietuva buvo didelė garbinga valstybė, bet neišsilaikė —žuvo. Kas ją pražudė? Lėbavimas—girtuokliavimas. Netikite? Taip istorija pasakoja.

Lietuviai buvo susidėję su Lenkais vienon valstybėn. Lenkų ponai labai mėgo lėbauti, ne žmonių reikalais rūpintis. Jie lėbavimo papročiu užkrėtė ir Lietuvos šviesuomenę. Šviesuomenė tik savęs žiūrėjo, ūžė pokyliais, girtuokliavo. Žmonės gi tiktai vargą vargo, baudžiavą eidami. Ir Lenkijoje ir Lietuvoje todel pairo tvarka, ir abidvi valstybes išdraskė trys kaimynai—Rusai, Vokiečiai ir Austrai Vengrai.

Girtybė—tai Dievo rykštė.

Ir visur girtuokliavimas taip dirba. Lietuvos mylėtojas vyskupas Baranauskas girtybę vadina Dievo rykšte, blaivybę gi—Dievo malone. Jisai „Dievo rykštės ir malonės" knygutėje gražiais eilėraščiais yra papasakojęs, kiek bloga girtybė ir kiek gera blaivybė yra padariusios įvairioms tautoms ir ypač lietuvių tautai. Skaistus vyskupo protas tik vienui vienai savo tautai galėjo duoti nuoširdų perspėjimą: girtuokliausi — sunkiai kentėsi ir žudysies, blaiviai gyvensistipri būsi ir klestėsi.

Liūdnas gyvenimas primena senovės atsitikimus.

Bet ko meto mūsų kraštas šiandien blaivybės atžvilgiu? Nėra kuo daug pasigirti. Mūsų miestų ir miestelių monopoliai, kliūbai ir smuklės, kaimuose gi pašiurpusios triobos ir susmukusios tvoros ne Dievo malonę kraštui pasakoja.

Teisybė, Lietuva vėl tapo nepaklausoma kilnių tėvynės mylėtojų jėgomis. Bet Dievo rykštės—girtybės. Valstybės vadai nesistengia šalinti nuo žudomo šalies kūno. Liūdnas gyvenimas primena senovės atsitikimus. Įsigalėjusi girtybė stelbia teisėtumą, teisingumą ir taupumą, kelia vaidus, barnius, neapykantą. Mūsų šviesuomenė pradėjo daugiau savęs, ne krašto reikalų žiūrėti. Net mūsų aukštosios moterys ir tos rūpinasi eiti lenktynių svaigiuosius smaguosius (krupninkus) gamindamos, lyg neturetų kilnesnio užsiėmimo, lyg nepajėgtų, pačios būdamos išėjusios iš bakūžių, pažvelgti į tų bakužių gyventojų vargą ir nunešti ten nors menkutę suraminimo palmės—šakelę. Iš svaigalų valdžia ima beveik pusę šimto milijonų litų, girtybei gi silpninti—vos tūkstantąją dalelę teskiria!

Veltui laukti, kad Lietuva praturtėtų ir jos žmonių susipratimas padidėtų, jei gyventojai nuodijami degtine ir nesutikimais.

Blaivininkų nusistatymas—kovoti be atodairų.

Blaivininkai katalikai į visa tai ramiai žiūrėti negali. Jų nusistatymas—kovoti su žmonių girdymu svaigalais, ar kraštą valdytų katalikiška ar nekatalikiška valdžia.

Blaivininkų paniekinimas juos labjau sujudino.

Steigiajame Seime, Pirmajame ir Antrajame Seime blaivininkai katalikai turėjo po kelis savo atstovus. Jie, paprastai, buvo įėję krikščionių demokratų partijos sąrašais. Tos partijos programa pagrindiniais dėsniais blaivininkams yra tinkamiausia, kaip taikoma bendriems krašto gyvenimo reikalams tvarkyti. (Apie pačią partiją čia nešneku). Bet šimet kalbamoji partija, kažin kodel, nebepanorėjo savo sąrašais įsileisti naujan Seiman.

Ir todel jie Seimo rinkimuosen eina savais sąrašais blaivininkų atstovų.

Taip pasidarius, Lietuvos blaivininkai katalikai savo dvasioje tarė: gana, ir nusistatė eiti Seimo rinkimuosen patys vieni savais atskirais sąrašais. Šitas sunkus žygis blaivininkams teko

byla del jų prasižengimų patiekta Valst. Gynėjui patraukimui tieson.

Taigi, mūsų valsčiuje apskrities valdybos padarytieji žygiai užkirto keli sauvaliai ir tikenės, o kad panašus sauvaliavimai nepasikartos.

Todel renkant atstovus, ar tai į Seimą, ar į savivaldybes reikalinga gerai pagalvoti, už ką balsuojame ir ką įgalioji save valdyti. Pačių mūsų Tytavėnų savivaldybininkų kai kurie, pasipiktinę savo „tavorščių", pakeite nusistatymą ir iš kairiųjų liko dešiniais.

„Eks Cicilikas"

Tytavėnai, 1926 m. kovo mėn 30 d.

Visokių spėliojimų atitaisymas.

Kai kas iš blogos valios arba nepažindamas manęs arčiau, daro visokius spėliojimus del ko aš einu į Seimą nuo „Lietuvos Vidutinių ir mažųjų Ūkininkų Vienybės sąrašo. Aš noriu viešai plačiai visuomenei paaiškinti visą dalykų stovį, kaip tikrenybėje yra.

1922 metais, sugrįžęs į Lietuvą po užbaigimo savo aukštų mokslų Prancūzijoje ir Šveicarijoje, buvau kunigo Krupavičiaus pakviestas padėti vesti pirmojo Seimo rinkimus ir statyties kandidatu į Seimą. Aš norėjau eiti nuo Ūkininkų Sąjungos Raseinių Apygardoje, bet čia pirma Ūkininkų Sąjungos vieta buvo prižadėta ponui Balčiui Ūkininkų Sąjungos Centro Komiteto sekretoriui.

Ponas d-ras Draugelis Ūkininkų Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas pažadėjo mane pastatyti Marijampolės Apygardoje nuo Ūkininkų Sąjungos tokioje vietoje, kad aš praeičiau į Seimą, bet nesuspėjo tai padaryti, nes Marijampolės Apygardoje jau buvo įteiktas Ūkininkų Sąjungos sąrašas.

Aš labai nesiveržiau į Seimą ir už tą d-ras Draugelis Centro Komiteto vardu laišku buvo

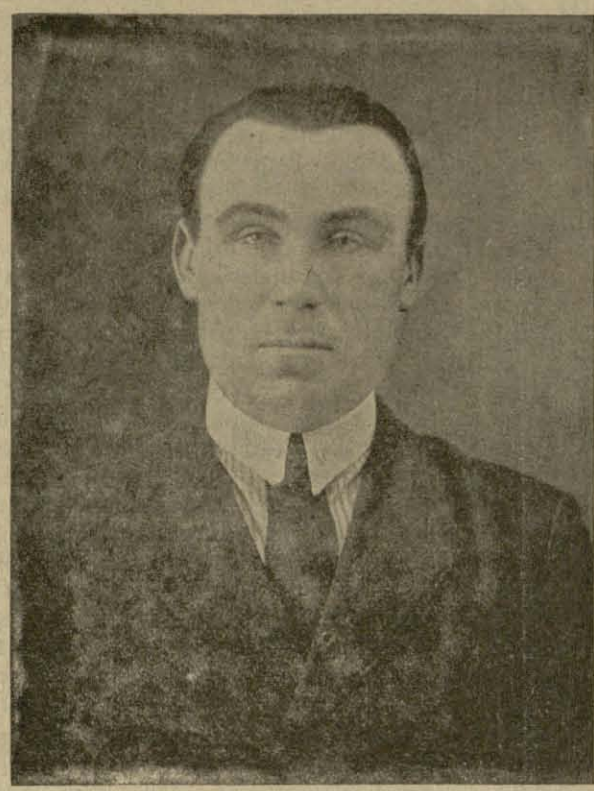

JAKAITIS ANTANAS.

Kėdainių Apskrities Valdybos narys, visų žinomas ir gerbiamas visuomenės darbuotojas.

Gimė 1893 m. Sausio m. 1 d. Kėdainių apskrities Ariogalos valsčiaus, Lenčių kaime. Ūkininko sūnus, turintis ūkį iš 22 ha. Nuo 1919 m. darbuojasi Kėdainių apskr. Savivaldybėje ir nuo tų metų eina Apskrities Valdybos nario—iždininko pareigas. Valstiečių ūkininkų Sąjungos pirmininkas. Dabar į Seima jis eina nuo „Valstiečių Ūkininkų Są-gos sąrašo Nr. 10.

pažadėjęs man po Seimo rinkimų aukštą vietą. Pirmas Seimas gyvavo labai trumpai, ir nieko negalimą buvo susitvarkyti. Man buvo pavesta rengti Krikščionių Demokratų Centro Biurą prie Antro Seimo rinkimų.

Statant kandidatus į Antrąjį (dabartinį) Seimą aš vėl norėjau eiti nuo Ūkininkų Sąjungos Raseinių Apygardoje, bet man buvo pasiūlyta eiti nuo Krikščionių Demokratų, o Ūkininkų Sąjungos sąraše pirmą vietą užleisti ponui Vytautui Petruliui. Aš su tuo pasiūlymu sutikau ir įėjau į dabartinį Seimą nuo Krikščionių Demokratų sąrašo ir dirbau per visus trejus metus Krikščionių Demokratų frakcijoje Seime.

Daug padėjau dirbti Ūkininkų Sąjungai, iškeldamas klausimą, kad koperatyvai reikia paimti Ūkininkų Sąjungos globon, kas ir įvyko pareitais metais, kada buvo sutvertas Koperatyvų Centras.

Padėjau nemaža ir Darbo Federacijai Seime ligonių kasų įstatymą svarstant ir kitokiuose klausimuose, o taip pat darydamas paskaitas Darbo Federacijos Skyriuose.

Šiais metais, statant kandidatus į busimą Seimą, aš trečią kartą pareiškiau norą eiti nuo Ūkininkų Sąjungos sąrašo į Seimą. Kai kurie Ūkininkų Sąjungos Centro Valdybos nariai pareiškė norą, kad geriau padaryčiau jei aš eičiau nuo ūkininkų mažažemių atskiru sąrašu į Seimą, nes staigus perėjimas į Ūkininkų Sąjunga iš Krikščionių demokratų būtų nepatogus ir gal duotų progos opozicijai bereikalingai agituoti prieš Ūkininkų Sąjungą, kad ji priima krikščionių demokratus į savo sąrašus.

Nors Raseiniečiai labai norėjo mane pastatyti pirmuoju Ūkininkų Sąjungos sąraše, tačiau aš sutikau eiti atskiru sąrašu nuo Vidutinių ir mažųjų Ūkininkų Vienybės sąrašo, nes tas labai atatinka mano norui ir palinkimui dirbti tiems žmonėms, kurie daugiau reikalauja pasišventusių žmonių ir atsidavusių jų reikalams. Kad aš noriu pasidarbuoti neturtingiems ir vargšams žmonėms, tai tas gludi mano sieloje nuo pat mano mažų dienų.

Nors mano tėvai turėjo pirkę žemės didoką ūkį—45 dešimtines, bet mums gyventi buvo labai sunku. Tėvai išmirė anksti, palikdami vyriausią mano brolį vos tik 20 metų. Darbininkai is mūsų buvo labai menki, gyvuliai išdvėsė ir duonos reikėjo ieškoti pas kaimynus.

Tokioje sunkioje padėty aš augau ir mokslus ėjau. Kada pradėjau mokintis, tai mano buvo tvirtas pasirižimas visą savo gyvenimą pašvęsti tų žmonių vargams palengvinti, kurie panašioje padėty yra dabar, kokioje man teko augti ir mokintis.

Mano jaunų metų draugavimas su dvarų kumečių ir kaimynų mažažemių vaikais pasiliko atmintinu visam mano gyvenimo amžiui. Tad štai kokios priežastys mane rišo ir riš visuomet su vidutiniais, mažais ūkininkais ir bežemiais nežiūrint į visus sunkumus, kokies man teks pakelti ateity.

Aš turtų nerenku ir nerinksiu, bet kovosių su tais, kurie norės gyventi iš kitų vargo ir sau rinkti turtus.

Kas link bendro darbo su Ūkininkų Sąjunga, Darbo Federacija ir Krikščionimis demokratais, tai mes visuomet rasime būdą susitarti ir privalome jį rasti.

Kai kas net platina tokius melagingus gandus, kad aš buk nebusią kunigu arba su savo vyskupu nesusitarsią. Tiems ponams aš turiu pareikšti, kad jie geriau tesirūpina savo likimu, o apie mane kuomažiausia tesirūpina. Aš rasiu būdą, jei bus reikalo, ir su savo vyskupu draugingai susitarti.

Geriausias mums katalikams kelias, tai daugiau bendrai dirbti, kad nepralaimėjus šių Seimo rinkimų.

Kun. A. Vilimas

daryti visai netikėtai, be jokio pasiruošimo, be jokių lėšų. Jiems vienas tiktai daiktas yra svarbus —krašto sveikatingumas visais gyvenimo atžvilgiais.

Nežinia, kokių vaisių blaivininkai susilauks. Bet žymi visuomenės dalis jų žygių neniekina. Šiemetis katalikų kongresas padarė labai gražius nutarimus krašto blaivinimo reikalais. Deja, tie nutarimai visuomenei ligšiol dar nepaskelbti. Spaudoje atstovai blaivininkai rūpinosi tuos kongreso nutarimus padaryti įstatymais. Bet nepasisekė. Nes dauguma buvo priešingo nusistatymo. Katalikai atstovai blaivininkai, kurie Seime aktingiau gynė krašto blaivinimo reikalus, sutiko nemalonumų iš savo frakcijų vadų. Tai sujudino blaivininkus. Jie padarė žygį: stato savo kandidatų sąrašus į Seimą atskirai nuo visų partijų. Jie eina dykomis rankomis, bet grynomis širdimis ir atvirais žodžiais.

Blaivininkų programa.

Blaivininkai politinės programos, nedaro. Jie laikysis katalikų partijų programų pagrindinių dėsnių. Ir jų atstovai dirbs valstybės tvarkymo darbą kartu su katalikų politinėmis partijomis. Tiktai vienu daiktu blaivininkų atstovai tai griežtai skirsis. Jie mano, kad dabartiniai katalikų partijų vadai ne visai tinkamu keliu eina, norėdami didinti valstybės pajamas iš alkoholio—iš tautos svaigiaisiais gėrimais nuodijimo. Blaivininkai mano: kur girtybė siaučia, ten smarkiai kenčia teisėtumas ir teisingumas, taupamas, gražus sugyvenimas ir tautos garbė. Tai blaivininkai yra griežtai nusistatę reikalauti:

1) Kad nuosekliai, nors palengva būtų nusikartoma girta politika;

2) Kad Valstybės gyvenime nebūtų mindomas teisėtumas ir teisingumas;

3) Kad būtų laikomasi valstybinio taupumo, t. y. kad būtų mažinamos išlaidos ne ūkio kėlimo ir ne švietimo reikalams, bet girtavimams ir kitokiems mažai reikalingiems dalykams;

4) Kad būtų be atodairų raujami negerumai iš administracijos žmonių reikalų rūpinimo atžvilgiu;

5) Kad būtų darbas dirbamas, ne tuščiažodžiai šnekami, geresniam tautos gyvenimui ir jos garbei.

Šitaip blaivininkai žiūri į blaivaus darbo ateitį.

Pirmieji blaivininkų žingsniai erškėčiais kloti.

Bet dideli sunkumai jau pirmuosius jų žingsnius skaudžiai lydi. Taip blaivininkų komiteto atsišaukimą, kurio turinį čia atpasakojau, valdžia konfiskavo kovo mėnesio 27 dieną. Mūsų prieteliai suglemžė blaivininkų kandidatų—sąrašą Utenos apygardoje, ir todel blaivininkai savo sąrašo ten neturės. Panašiai ko tik neatsitiko ir Raseinių apygardoje—tik sunkiomis pastangomis pavyko išsigelbėti. Bet mes už tai nė kiek nepykstame ir nerūgojame. Tik ramiai pasiguodžiame: „Nesižino ką darą". Ir dar esamoms katalikų partijoms aktingai bet rimtai padedame kovoti su bendrais priešininkais. Todel mums visuomenė reiškia gražaus pritarimo, kad mūsų šąrašams atiduoti balsai nedingtų, susidedame balsų likučiais su esamomis katalikų partijomis. Pagaliau mes visai nenusiminsime, jei ir nė vieno atstovo neišrinktumem. Nes mes suprantame, kad pasetas grūdas ne tuojau vaisių duoda.

Nereikalinga neblaivininkų „klaida".

Baigdamas pažymiu vieną negirtiną dalyką. Viena partija į savo sąrašų pavadinimą įdėjo ir Blaivybės draugijos vardą. Tai yra negraži, tyčiomis padaryta neteisybės „klaida". Katalikų Blaivybės draugijai, deja, nepavyko susitarti su tos partijos Centru. Ir tik po nusivylimo blaivininkai, pametę savo draugiją, susibūrę suskato eiti į Seimo rinkimus atskirais sąrašais. Lietuvos blaivininkai katalikai jokiuose kitų partijų rinkimų darbuose nedalyvauja.

S. Tijūnaitis.

Žemės reformos įstatymui vykdyti instrukcijos papildymas.

(Vyr. Žin. Nr. 102 ir 185).

Vieton panaikinto § 13 dedamas šitoks:

Dvarų darbininkai naujakuriai turi teisę naudotis jų užimamais trobesiais (Žem. ref. įst. § 9) kol neišeis 1 metų nuo išdavimo jiems žemės pripažinimo dokumentų (Žem. ref. įst. §§ 25 ir 51), nors tie trobesiai ir įeitų į § 12 nustatytą paliekamų savininkui trobesių normą.

Dvarų trobesiai perleisti naujakuriams gali būt pastarųjų nusikelti į jiems skirtus sklypus, nors jie nusavybės dokumentų dar ir nebūtų gavę.

(pas). M. Krupavičius
Žemės Ūkio Ministeris.

Raseinių Nuovados Taikos Teismo

1926 metų pirmųjų trijų mėnesių bylų statistika.

CIVILINĖS BYLOS:

Iš 1925 metų liko neišspręstų bylų:		226.
Naujų bylų sausio mėn. įstojo		137.
„ „ vasario	„	105.
„ „ kovo	„	131.
Viso		599 bylos
1926 m. sausio mėn. išpręsta bylų:		129.
„ „ vasario	„	135.
„ „ kovo	„	123.
Viso		387 bylos
Liko balandžio mėn. 1 dienai nebaigtų bylų:		212 bylų.
Teismo mokesnių paimta viso		6846 - 60c

BAUDŽIAMOSIOS BYLOS:

Iš 1925 metų liko neišspręstų bylų		129.
Naujų bylų sausio mėn. įstojo		68.
„ „ vasario	„	74.
„ „ kovo	„	96.
Viso		367 bylos
1926 m. sausio mėn. išspręsta		85.
„ „ vasario	„	82.
„ „ kovo	„	104.
Viso		271 byla·
Liko balandžio mėn. 1 dienai nebaigtų		96 bylos

Palyginus su praeitųjų metų pirmaisiais trims mėn. šimet kaip civilinių taip kriminalinių bylų skaičius žymiai padaugėjo. Civilinių bylų padaugėjimo priežastis Seimo pravedimas piniginio vieneto rusų caro rublių litais pakeitimo įstatymo.

J. E.

Pagerbkime prosenių ir Didžiojo Karo vokiečių okupacijos aukų kaulus.

Raseinių apylinkės nepatrauks praeivio akių savo gamtos grožybėmis bei senovės palikimais, bet vis delto, Vilniaus gatve išėjus užmiestin tuoj puola akisna vienas, o už puskilometro kitas kalnelis ant kurių užkapus iš visų pusių matyti tolimos lygumos, kalneliai, apaugę miškais, apgyventi kaimais ir bažnytkaimiais.

Pirmutinis kalnelis tai gal dar nuo Lietuvos Kunigaiksčio Vytauto Didžiojo laikų senkapis, ant kurio stovi prieš pat karą pastatytas vienas akmeninis kryžius.

Senkapio krantai nuo vieškelio pusės griuva ir byrančius iš jų žmonių kaulus ir kaukoles praeiviai ir pravažiojantieji negailestingai mindžioja. Tiesa pernai metų rodos, kaliniai kiek juos taisė, bet į ką tas jų taisymas panašus.!?

Antrame tolimesniame kalnelyje, „Raseinių golgotoje“ guli keliosdešimtys Didžiojo Karo žiaurios vokiečių okupacijos 1915—1917 metų aukų, iš kurių dauguma tapo sušaudyti už nepalankų žiauriam priešui ištartą žodį, neatsargų lauko telepono vielos peržengimą, priglaudimą badaujančio, pabėgusio iš žiaurios nelaisvės nekalto belaisvio ir už daugelį panašių priešui nusikaltimų. Kiti gi karo pabėgusieji suimti belaisviai.

Jau greit sueis 10 metų, bet Raseiniečių tarpe neatsiranda žmogus arba organizacija, kuri pasirūpintų jų kapus tinkamai sutvarkyti, t. y, sutaisyti antkapius užtverti bent kokią tvorą, pastatyti nors mažą medinį paminklą, kurs dešimtmečiams liudytų, jog čia ilsisi Didžiojo Karo žiauraus priešo nekaltos aukos.

Tiesa, Raseiniuose yra ir Lietuvos Pagražinimo Draugijos skyrius su p. B. S· priešakyje, bet deja kaip kitais taip ir tuo reikalu ligšiol nieko nesusirūpinama,o manau, kad vis tik raseiniečių tarpe atsirastų piliečių, kurie gyvai tam pritartų ir prisidėtų.

J. E.

RASEINIŲ KRONIKA.

* Mums teko sužinoti, kad Raseinių nuovados Teismo Tardytojas p. Michalauskas, šiomis dienomis jam prašant, nuo tarnybos paliuosuotas ir jo vieton paskirtas Jurbarko nuovados Teismo Tardytojas p. Cigleris.

* Raseiniuose š. m. balandžio 8 d. p. Voldemaras kenimatografo salej laikė paskaitą tema: „Piliečiai ir partijos“. Klausytojų buvo virš 100. Jų sąstatas toks: keli miestelio žydeliai, keli tautininkai, kurie jau veik visas lietuvių partijas parėjo ir nepavydėtiną vienas kitas atmintį ten paliko, keli valstiečiai liaudininkai, socialdemokratai ir net bolševikuojantieji gaivalai bei kitokie Raseinių miesto „gudragalviai“, Tarp šios margos publikos buvo vienas kitas ir bešalis žmogus norįs p. Voldemaro žodį išgirsti. Ir tiesa, p. Voldomaro žodį girdėjom. Bet kas įdomiausia, kad šiuo atvėju p. Voldemaras eilinę agitatorių pavadavo. Išdrože bačkininko kalbą ir viskas. Tikėtasi diskusijų, nes skelbimuose buvo įrašyta, kad paskaita būsianti su diskusijoms, Bet veltui! Pats profesorius neleido jų daryti pritariant jo šalininkams. Matyt ponai tautininkai bijo kritikos, kad kartais žmonės tiesos nesuprastų. Ponai veltui jūs giriatės, kad šiais rinkimais laimėsite jūs ar kas iš jųsų sebrų—valstiečių liaudininkų ir kitį. Mūsų tauta pažįsta jus ir jūsų darbus. Ji žino, kad jus, tie kurie anot paties prot. Voldemaro, pasirįžę blokuotis su valst. liaudininkais, kad jūs Žemes reformos nebutumet vykdę ir kad įvairiems dvarininkams lenkams prie jūsų būtų šilta, nes ir dabar jūs juos uštarinejate. (žiur. „Lietuvis“ 11 №).

J. Launius.

* Pernai pabaigoje pas Vilkaviškio apskrities gyventoją Kauną Stasį buvo pavogtas vienas arklys sumoje 1100 litų ir pas Šakių apskrities gyventoją Baltrušaitį Joną buvo pavogta viena kumelė sumoje 600 litų. Šiomis dienomis Raseinių policijos kriminalijos skyriaus valdininkų pastangomis buvo susėktas gyventojas Šilavos valsčiaus, Liolų kaimo, Smerlys Milneris, pas kurį buvo rasti viršmineti arkliai ir grąžinti savininkams. Arkliavagis Milneris patalpintas kalėjiman, o kvotą apie jį perduota Šakių apskrities Teismo Tardytojo paredymui.

Žinios iš vietų.

GIRKALNIS. (Raseinių apskrities).

Balandžio 11 diena Seimo atstovas A. Vilimas ir p. Masaitis darė paskaitas apie Lietuvos ekonominę buklę ir busimus Seimo rinkimus. Žmonių buvo keli šimtai ir visi negalėjo sutilpti į gan didoką salę. Beveik pusė žmonių klausėsi už durų ir langų. Paskaitos tęsesi nuo 1 ligi 6 valandos vakaro. Abudu kalbėtojai turėjo labai gero pasisekimo. Žmonės klausė su didžiausiu susidomėjimu daugiau 5 valandų ir labai buvo dėkingi už padarytus nušvietimus apie Lietuvos ekonominę buklę ir busimus Seimo rinkimus.

KĖDAINIAI. Valst. liaudininkai irsta.

Kėdainiuose buvo stipriai įsigulėję socialistai.Tačiau vietiniai socialistų vadai pamatę saviškų darbus pradėjo šalintis iš jų tarpo. Neseniai, regis, bene paskutinis socialistų vadas p. Cibulskis; ar nebus tik ir pradėjęs savųjų šalintis, nes išstojo iš Valstiečių liaudininkų į Seimą sąrašo.

ŽEIMIAI (Kėdainių apskrityje).

Balandžio mėnesio 6 dieną čia buvo visos Žeimių parapijos kaimų įgaliotinių susirinkimas. Buvo atvykęs su žmonėmis pasišnekėti Seimo narys S. Tijūnaitis. Susirinkusieji atsideję pasiklausė atstovo kalbos apie katalikų rinkimą pareigas balsavimo darbui. Kalbėtojas, išaiškinęs geros valdžios kraštui reikalingumą ir svarbumą, ragino balsuoti tik už katalikiškų partijų ar kuopų sąrašus. Žmonės prašė atstovo atvykti su jais pasisnekėti artimiausią šventadienį. M. D.

IŠ ŠIMKAIČIŲ valsč. (Raseinių apsk).

Mums praneša, kad sulig Raseinių Apsk. Valdybos nario revizijos davinių Šimkaičių valsčiaus revizijos komisija sąstate Galbuogio Stasio (Valst. liaud.), Bakučio Jono (Vals. liaud.) ir Raudžio Jono (valst. mažažem.) už valsčiaus savivaldybės darbą ir atskaitomybės revizijos nedarymą ir jų nekontroliavimą patraukta atsakomybėn ir einant Raseinių Apsk. Valdybos nutarimu nuo š. m. sausio mėn. 19 d., visas susirašynėjimas apie viršminetą revizijos komisiją perduotas 1926 m. sausio mėn. 23 d. № 276. Kauno Apyg. Teismo Valstybės Gynėjo parėdymui.

SURVILIŠKIS.

Surviliškiečiai savo seną medinę bažnyčią tur but delto, kad ne taip greit suputų, apsidraudė jau negyvuojančioj Draugijoj „Strachovoje Obščestvo Rossija“. O gal tas apsidraudimo ženklas ant bažnyčios sienos laikomas kaipo praeities laikų atsiminimas.

Manyčiau, šiaip ar taip, bet kam tas priklauso, tą Rusijos laikų liekaną nuo bažnyčios sienos reikėtų pašalinti.

Bažnyčios šventkiemį puošia vienas labai dailaus darbo droštas medinis kryžius, ir jam panašių retai kur Lietuvoje užeinama.

J. E.

Atsakomasis Redaktorius ir Leidėjas **Vilimas Adomas**.

Ūkininkai! KREIPKITĖS Į

Raseinių Ūkininkų Liaudies Banką įvairiais reikalais ir nekiškite sutaupytą centą už balkio arba palovin žiurkių apsaugon, bet neškite į

Raseinių Ūkininkų Liaudies Banką kuris pilnai garantuoja už ju likimą ir moka aukštus nuošimčius.

Raseinių Ūkininkų Liaudies Bankas tarnauja ūkininkams, teikiant jiems paskolų, persiūnčia pinigus, inkasuoja dokumentus ir kitus įvertinamus poperius.

Raseinių Ūkininkų Liaudies Bankas rūpinasi ūkininkų gerove: tarpininkauja įvežime įvairius žemės ūkio padargų, sėklų, trąšų ir t. t.

RASEINIAI, Nemakščių g-vė 14

PARSIDUODA
Ūkis iš 33 deš. žemės su **trobėsiais, sodnu ir mišku.**
Adresas sužinoti pas Bonifaciją Kibartą
(Stonų kaimas, Raseinių apskr. ir val.)

Dr. phil. J. JANUŠKEVIČIUS
dėsto pamokas visų gimnazijos dalykų,(be matematikos) lietuvių, vokiečių, rusų lenkų ir prancūzų kalba.
Kalbams val. 3-5 p. p.
Nemakščių gatvė Nr. 3 antras aukštas.

S. KADUŠINO SPAUSTUVĖ
RASEINIAI, Prekyvietės g. 11-11a—Telef. 66
PRIIMA ĮVAIRIUS SPAUDOS DALYKUS
DARBAS ATLIEKAMAS NAUJOSIOS KONSTR. MAŠINOMIS
MODERNIŠKIAUSIS ŠRIFTAS
UŽSAKYMUS GALIMA DUOTI ir TELEFONU 66 №
KAINOS BE KONKURENCIJOS

PARSIDUODA
Garinis Malūnas
10 jegų firmos „RUSTON“
LENTPIUVĖ, ir GONTŲ mašiną
SU DVIEM TROBESIAS
KRAŽŲ m. Raseinių apskr.
Sumoje 12000 litų.
Adresas: Filipavičius Izidoras Pagražiančių dv. Paštas Kelme.

S. Kadušino spaustuvė, Raseiniai Telef. 66

Vidutiniai ir mažieji ūkininkai vienykitės!

Prieš trejus metus, renkant dabartinį Seimą, kada buvo pastatytas vien tik Ūkininkų Sąjungos sąrašas, tai daugybė žmonių iš įvairių valsčių kreipėsi į mane prašydami sudaryti atskirą kandidatų sąrašą į Seimą nuo vidutinių ir mažųjų ūkininkų, kad šie turėtų tiesioginiai atstovus Seime, kurie rūpintųsi vidutinių ir mažųjų ūkininkų reikalais ir juos gintų Seime bei ministerijose.

Aš tada negalėjau padaryti vidutinių ir mažųjų ūkininkų sąrašo del to, kad aš pats ėjau nuo Krikščionių Demokratų sąrašo į Seimą. Įėjęs į Seimą, atydžiai sekiau per trejus metus vidutinių ir mažųjų ūkininkų reikalus, jų padėtį kraśte ir Seime, padėdamas jiems tiek, kiek tik galėjau.

Dabar į trečiąjį Seimą aš sudariau atskirą

Vidutinių ir mažųjų ūkininkų vienybės sąraśa Nr. 9.

Aš norių paaiškinti, kaip reikia suprasti **vidutinių ir mažuosius ūkininkus** ir kokie jų yra svarbiausieji reikalai, kuriuos reikės atstovauti ir ginti Seime.

Didieji ir mažieji ūkininkai nėra dirbtinis dalykas, bet tai gyvenimo tikrenybė. Jei paimsime Klaipėdos kraštą, tai mes rasime tenai didžiuosius ūkininkus susiburusius į draugijas visai skyrium nuo mažųjų ūkininkų. Taip pat galima rasti ir visuose kituose kraštuose, nes didžiųjų ūkininkų yra visai skirtini reikalai nuo mažųjų ir vidutinių ūkininkų reikalų.

Taip Prancūzijoje mažais ūkininkais skaitome tokius ūkininkus, kurie turi savo nuosavos žemės arba ją nuomuoja bei ant pusės dirba nuo 1 hektaro žemės ligi 10 hektarų; vidutiniais ūkininkais (kartu ir nuomininkai su pusininkais) skaitoma tie, kurie dirba nuo 10 hektarų ligi 40 hektarų žemės, o tie, kurie turi daugiau 40 hektarų žemės, skaitoma dideliais ūkininkais.

Pas mus Lietuvoje gali būti labai panašus ūkininkų padalinimas į mažuosios ūkininkus, kurie turi bei valdo ar dirba ligi 10 hektarų žemės, vidutinius, kurie turi, valdo ar dirba nuo 10 hektarų ligi 40 hektarų žemės, o didieji ūkininkai, kurie turi nuosavos žemės daugiau 40 hektarų, arba nuomoja bei ant pusės dirba.

Kaip kitur tai ir pas mus didžiausį skaičių sudaro mažieji ūkininkai, paskiau eina vidutiniai ūkininkai, o mažiausia skaitlingi yra didieji ūkininkai. Dabar dalinant dvarus, dar daugiau padidės mažųjų ūkininkų skaičius, nes naujakuriai daugiausia gauna nuo 5 ligi 10 hektarų žemės. Mažažemiai, kurie turėjo žemės po vieną ar kelis hektarus žemės, jiems taip pat pridedama iš šalimų, dalinamų dvarų po kelis hektarus žemės, bet jie vis viena pasilieka beveik tokie pat mažažemiai, kokiais jie buvo pirmiau.

Jei kas buvo nuominiku, pusininkų, dvaro kumečiu arba taip bežemiu, kurie dirbo žemę ir iš to gyveno, kada dabar gauna žemės iš dalinamų dvarų, tai tuo pačių tampa mažažemiais arba vidutiniais ūkininkais, ir jų visų pasidaro bendri ir vienodi reikalai. Dar daug yra bežemių, pusininkų, nuomininkų, mažažemių, kumečių ir taip darbininkų, kurie turi gauti žemės ir pereiti į mažųjų arba vidutinių ūkininkų eilės. Tad ir šių pastarųjų reikalai yra vienodi su tų mažažemių bei vidutinių ūkininkų, kurie jau turi nuo seniau įsigiję arba dabar gavę žemės.

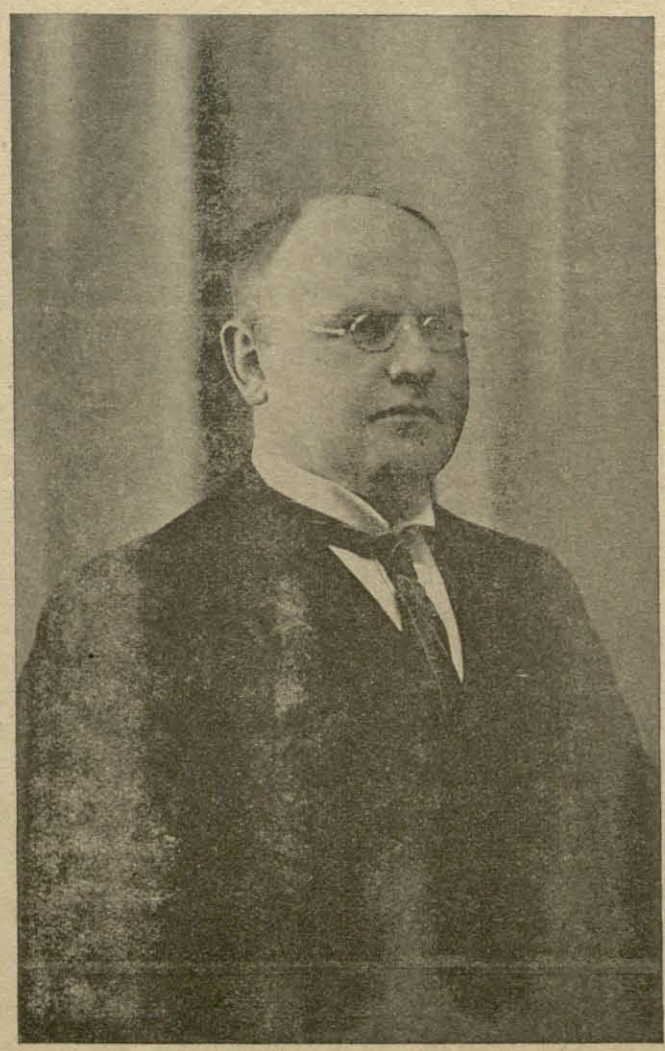

Vilimas Adomas.
Seimo atstovas ir Raseinių Apskrities Tarybos Pirmininkas.

Vidutinių ir mažųjų ūkininkų reikalai yra labai mažai rūpinami vien tik del to, kad jie nėra susiburę į vieną draugiją ir neturėjo savo atskirų atstovų Seime. Daug vidutinių, mažųjų ūkininkų ir naujakurių kreipdavosi prie manes, prašydami padėti jiems išgauti paskolos iš Žemės Banko gyvuliams nusipirkti, trioboms pasistatyti arba žemės dasipirkti.

Jie reikalaudavo po kelis tūkstančius litų, o gaudavo po kelis šimtus arba visai negaudavo del to, kad turėdavo maža žemės arba neturėdavo kaip naujakuriai galūtinos nuosavybės popierių ant gautos žemės. Tuo kart, kaip mažažemiams ir naujakuriams dabartiniu laiku ypatingai reikalingos paskolos ir pašalpos, kad jie tiek galėtų įsikūrti, kad nereikėtų jiems taip nešti sunkų vargą, kaip jie dabar skursta šaltose ir dregnose triobose ir negali įsigyti gyvulių ir įrankių gautai žemei dirbti.

Kiekvienas mažažemis visuomet daro visas pastangas, kad dasipirkus kiek daugiau žemės, bet jei jis negalės pasiskolinti pinigų mažu nuošimčiu ir ilgam laikui (nuo 5 ligi 15 metų), tai jokiu būdu negalės pakilti iš sunkaus gyvenimo ir nuolatinio skurdo.

Užtenka trumpai paminėti, kad mažažemiai, kurie turi po vieną, du, tris, keturius arba penkis hektarus žemės, jokiu būdu negali išmisti žiemos su savo šeimyna iš savo darbamos žemės. Tad tokiems mažažemiams, kurie negali pramisti iš savo žemės, reikalinga duoti paskolos arba net ir pašalpos, kad jie arba daugiau žemės nusipirktų arba taip padarytų derlingą savo žemę, kad ji atneštų kelis kartus didesnį derlių, kaip dabar kad ji yra. Tokiu tik keliu galima pakelti mažažemius ir naujakurius iš dabartinio jų skurdo.

Vidutinių ūkininkų, kurie turi nuo 10 ligi 40 hektarų žemės, padėtis yra žymiai geresnė negu mažažemių, nuomininkų, pusininkų ir kumečių, bet ir **vidutiniai ūkininkai** tol nepakels savo žemės derlingumo iki jie neturės gerų karvių pienui, arklių darbui, trąšų žemei ir žemės ūkio pagerintų įrankių: plugų, akėčių, drapakų ir t. t.

Tam visam reikalingi yra pinigai. Juos galima gauti tik iš Žemės Banko, bet jis ir tokiems vidutiniams ūkininkams duoda vos po vieną, kitą tūkstantį litų ir tai jau sekančiais metais reikalinga pradėti juos grąžinti atgal Žemės Bankui. Tad ir čia be didesnių vidutiniams ūkininkams palengvinimų negalima bus pakelti jų žemės derliaus ir gyvulių auginimo.

Būtinas yra reikalas ir vidutiniams ūkininkams kartu su mažažemiais burtis bendrai į vieną draugiją ir ginti savo reikalus Seime bei kitose įstaigose. Didesnieji ūkininkai lengviau gauna visokių paskolų ir lengvatų, nes jiems lengviau pasitiki bankai ir taip visokios įstaigos.

Kartu su šiuo savo rašinių noriu pažymėti, kad visai nereikalingai yra parduodami dvarų centrai iš varžytinių, kuriuos tankiai perka pasiturintys žmonės ir išmeta iš tų centrų pasilikusius senus tarnus, kumiečius, negavusius visai žemės. Šie vargšai labai tankiai pakliuną į didelį vargą su savo mažais vaikais arba senais tėvais.

Su žmonėmis taip negalima elgtis, ir jie turėtų pasilikti dvarų centruose ar nuomos teisėmis arba geriausia, kad dvarų centrai būtų duodami kelioms šeimynoms bendram valdymui ir tuo būdu daugiau žmonių gautų žemės ir nebūtų tiek daug žmonių stumema į vargą, kaip dabar kad yra daroma.

Panašiai galima pasakyti apie pavyzdingus ūkius. Pradžioje buvo matyta palikti po vieną dvarą pavyzdingam ūkiui vesti kiekvienoje apskrity. Paskiau pakelta ligi šešių pavyzdingų dvarų kiekviename apskrity, o dabar tiesiog nežinią, po kiek jų paliekama.

Pavyzdingi ūkiai pasidarė Žemės Reformos įstatyme skylė, per kurią nori išlysti visi dvarininkai. Čia taip pat turi būti padarytas galas. Šimta kartų būtų geriau pastatyti kiekviename valsčiuje nedidelių po 5, 10, 15, 20 hektarų ūkininkų ir naujakurių pavyzdingus trobesius, užvesti taisyklingai sėjamus laukus ir padėti įsigyti po vieną veislinę karvę, porą avių ir kiaulių, nuo kurių galėtų imti pavyzdį kiti kaimynai ūkininkai ir naujakuriai.

Dabar iš pavyzdingų dvarų jokio pavyzdžio negali imti maži ūkininkai, nes trobos ir pats žemės ūkis turi būti vedamas visai kitokiu būdu dideliame dvare ir mažame ūky.

Aukščiau išdėstyto vedami **vidutiniai ir mažieji ūkininkai vienykitės laiku balsavimo į Seimą ir stenkitės pravesti bent tris atstovus nuo Raseinių Apygardos** (Raseinių, Tauragės ir Kėdainių apskričių).

Jei visi vidutiniai ir mažieji ūkininkai, naujakuriai nuomininkai, pusininkai ir bežemiai balsuotų už mūsų.

„Vidutinių ir mažųjų ūkininkų vienybės šąrašą“ № 9

tai mes daugiausia galėtumėme pravesti atstovų į Seimą kurie visų savo pasišventimų gintų vidutinių ir mažųjų ūkininkų reikalus, o patys, balsavusieji turėtų gausiausios naudos.

Laike rinkimų į Seimą reikia saugotis, kad nebalsavus už tuos sąrašus, kurie pasivadins „mažažemiais“, ir „naujakuriais“ bet jie tikrenybėje bus tik kokios nors partijos pagelbiniais sąrašais, kad sugaudžius daugiau balsų.

KO MES REIKALAUSIME SEIME.

Mūsų Lietuvos Vidutinių ir mažųjų ūkininkų vienybės atstovų bus šie reikalavimai Seime:

1). Kad būtų duodama žemės iš dalinamų dvarų bežemiams: kumiečiams, žemės ūkio ir dvarų darbininkams, pusininkams, nuomininkams ir miestelių biednomenei.

2). Kad gavę žemės naujakuriai tuojau gautų galūtinius žemės nuosavybės dokumentus, Vyresnio notaro patvirtintus.

3). Kad dvarų centrai nebūtų parduodami iš varžytynių, bet būtų paliekami valdžios žinioje ir atiduodami ilgalaikės nuomos teisėmis dvarų kumiečiams ir darbininkams, kurie negaus atskirų sklypų žemės išdalinamų dvarų.

4). Kad didesni ūkiai būtų paliekami nedaugiau kaip po vieną kiekvienoje apskrity gaminti veislinius gyvulius ir javus.

5). Kad tokiems dvarininkams, kurių sūnūs arba jie patys yra išbėgę į Lenkiją, nebūtų paliekami dvarų centrai su 80 hektarų normą. O jei nors vienas dvarininko sūnus arba duktė yra pabėgę į Lenkiją, kad tokiems dvarininkams būtų paliekta dvaro centras nedaugiau kaip su 40 hektarų žemės.

6). Kad valdžios būtų steigiami pavyzdingi ūkiai po 5, 10, 15 ir 20 hektarų žemės kiekviename valsčiuje su pavyzdingais trobėsiais, gyvuliais, sėklomis ir laukais, nuo kurių galėtų imti pavyzdį kiti maži ir stambesni ūkininkai ir naujakuriai.

7). Kad visiems naujakuriams valdžia duotų tiek pašalpos, kad jie galėtų pasistatyti bent po tris trobesius: gyvenamą namą, gyvuliams tvartą ir javams—šienui sudėti daržinę. Kad šie naujakuriai galėtų nusipirkti bent po vieną arklį ir karvę.

8). Kad mažažemiai gautų iš artimų dalinamų dvarų tiek žemes, kad jie galėtų išgyventi visus metus su savo šeimynomis.

9). Kad miestelių biednuomenei, kuri gaus žemės sklypą, butų duodamos valdžios pašalpos namams pasistatyti.

10). Kad Vidutiniams ir mažiems ūkininkams ir naujakuriams būtų duodamos paskolos iš Žemės Banko pirmoje eilėje, o stambiems ūkininkams ir dvarininkams būtų duodamos paskolos iš Žemės Banko tik tada, jei atliks nuo Vidutinių, mažųjų ūkininkų ir naujakurių. Kad tos paskolos būtų duodamos iš Žemės Banko be jokių sunkumų per vietos Liaudies Bankus be važinėjimo į Kauną ir netrumpesniam laikui, kaip 6 metams su nedidesniu metiniu kaip 6 nuošimčiu. Kad tokios paskolos, gautos iš Žemės Banko būtų pradėtos grąžinti neankščiau kaip po 6 metų ir tai tik dalimis kas metai.

11). Kad iš naujakurių nebūtų atimama duota žemė del jo ne įsikurimo per 5 metus; ar kitokios priežasties, bet kad duota žemė būtų pavesta naujakurio žmonai vaikams arba kitiems jo artimiems giminėms, žodžiu, kad naujakuriui duota žemė pasiliktų jo šeimynos nuosavybė ir kad jis negalėtų jos parduoti, o kad ji pasiliktų šeimynos nuolatinė nuosavybė.

12). Kad naujakuriams būtų duodama valdžios visoki pagalba statytis trobas iš nedegamos medžiagos tenai, kur nėra arti miško.

13). Kad būtų sulaikytas išvažiavimas mūsų brolių ir sesučių į Braziliją ir Argentiną, kur jie vargsta ir žusta miškuose ir tyruose, o kad būtų mūsų valdžios padaryta sutartis su Šiaurės Suvienytų Valstybių Amerika, kurį leistų daugiau mūsų žmonės įvažiuoti pas savo gimines ir tenai apsigyventi. Taip pat, kad mūsų vyriausybė padarytų sutartį su Rusija, kuri leistų mūsų žmonėms važiuoti į Rusiją ant darbo ir tenai galėtų, jei panorės, apsigyventi be jokių varžynių.

14). Kad visi Lietuvos valdininkai nebūtų šalinami nuo vietų be jokio reikalo, o būtų išleistas toks įstatymas, kuris užtikrintų jiems pastovią tarnybą.

15). Kad šią vasarą būtų pravestas plentas arba bent pusplentis nuo Raseinių miesto ligi Šilaukio gelžkelio stoties, o paskiau dar šiais arba ateinančiais metais būtų nutęstas tas pat plentas arba pusplentis nuo Šilaukio gelžkelio stoties ligi pat Kelmės miestelui.

16). Kad greitu laiku, bet nevėliau 1927 metų, būtų pradėtas vesti gelžkelis per Raseinių (nuo Kėdainių — Airiogalos ligi Klaipėdos arba nuo Kauno—Airiogala – Raseinių — Nemakščiai—Klaipėda)

17). Kad Lietuvos Valdžia greičiau vestų derybas su Sovietų Rusija del 100.000 hektarų miško gavimo, kuris mes turime gauti nuo Sovietų Rusijos, ir, pardavus šį mišką, kad būtų sugražinti mūsų piliečių indėliai sudėti į buvusios Rusijos bankus kaznačiejų (iždinę) ir pašto taupomas kasas.

Lietuvos Vidutinių ir Mažųjų Ūkininkų Vienybės Sąrašas Nr. 9.

A. Vilimas.

Visi Vidutiniai ir Mažieji Ūkininkai, Naujakuriai, Nuomininkai, Pusininkai ir Bežemiai: Vyrai ir Moterys, Dukterys ir Sūnūs balsuokite už „LIETUVOS VIDUTINIŲ ir MAŽŲJŲ ŪKININKŲ VIENYBĖS Sąrašą № 9.

S. KADUŠINO Spaustuvė, Raseiniai. Telefon. 66